КОПІЯ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ХНТУСГ

_____ О.В. Нанка

«14» травня 2020 р.

КОДЕКС ЧЕСТІ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА

УХВАЛЕНО
рішення вченої ради ХНТУСГ
від «14» травня 2020 р.

протокол № 8 від «14» 05 2020 р.

Харків – 2020

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кодекс честі Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка (далі - Кодекс) встановлює загальні морально-етичні принципи та правила поведінки учасників освітнього процесу в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка (Далі – Університет), якими їм слід керуватись у своїй професійній діяльності.

1.2. Кодекс розроблений на підставі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про захист суспільної моралі», «Про засади запобігання і протидії корупції», Статуту Університету, з урахуванням сучасного українського та міжнародного досвіду сприяння академічній доброчесності.

1.3. Університет прагне створити середовище, яке сприяє навчанню, роботі, впровадженню інновацій, обміну знаннями, інтелектуальному розвитку учасників освітнього процесу, підтримці особливої академічної культури взаємовідносин. Кожен учасник освітнього процесу, дотримуючись норм даного Кодексу, робить безпосередньо свій безцінний внесок у розвиток всього Університету.

1.4. Завданням Кодексу є створення сприятливих умов для забезпечення ефективного виконання учасниками освітнього процесу своїх обов'язків, що ґрунтуються на принципах високої суспільної моралі та культури; формування свідомої морально-правової позиції взаємостосунків учасників освітнього процесу; зростання та зміцнення позитивного іміджу Університету як науково-освітньої організації інноваційного спрямування.

1.5. Кодекс честі є переліком настанов та цінностей, дотримання яких учасниками освітнього процесу є необхідним як на території Університету, так поза його межами.

1.6. Кодекс ухвалюється рішенням вченої ради Університету (відповідно до встановленого Університетом порядку), затверджується ректором

Університету,

1.7. Кодекс публікується на офіційному веб-сайті Університету. Усі учасники освітнього процесу Університету, повинні бути ознайомлені з його змістом.

2. ОСНОВНІ ЦІННОСТІ ТА ПРИНЦИПИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

2.1. Пріоритетним завданням Університету є формування відповідальної особистості, здатної творчо мислити та самостійно вирішувати світоглядні і професійні завдання, бути готовою до життя і діяльності у сучасному полікультурному середовищі.

2.2. Основними моральними принципами, якими повинні керуватися учасники освітнього процесу, є:

- *Принцип законності.* У своїй діяльності учасники освітнього процесу суворо дотримуються Конституції, приписів законів України та інших діючих нормативних документів, що регламентують науково-педагогічну діяльність, а також стимулюють інших поважати Закон та неупереджено застосувати його вимоги.

- *Принцип взаємної довіри.* Довіра серед учасників освітнього процесу заохочує вільний обмін ідеями та інформацією, сприяє співпраці та вільному продукуванню нових ідей. Учасники освітнього процесу не повинні без згоди свого співрозмовника розголошувати особисту інформацію, отриману ними під час спілкування або надання освітніх послуг, при доступі до особистих справ, а також використовувати її у власних цілях.

- *Принцип чесності та порядності.* У навчальній та викладацькій діяльності, у наукових дослідженнях, у практичній роботі тощо учасники освітнього процесу зобов'язані діяти чесно, бути відвертими й у жодному разі свідомо не висувати неправдивих тверджень та не розповсюджувати пліток, уникати хабарництва у взаємостосунках, протидіяти будь-яким формам корупції.

- *Принцип справедливості та об'єктивності.* У взаємовідносинах між учасниками освітнього процесу важливим є неупереджене ставлення одне до одного, правильне й об'єктивне оцінювання результатів навчальної, дослідницької та трудової діяльності. Здатність розглядати питання, що є предметом дискусії, відсторонено, незважаючи на особисті вподобання чи вигоду.

- *Принцип компетентності й професіоналізму.* Учасники освітнього процесу зобов'язані підтримувати найвищий рівень компетентності у роботі та навчанні. Необхідним є постійне підвищення ними свого освітнього та наукового рівня як форми здійснення принципу «від освіти на все життя - до освіти впродовж усього життя».

- *Принцип відповідальності.* Учасники освітнього процесу повинні бути відповідальними за результати власної діяльності та не уникати взятих на себе зобов'язань.

- *Принцип партнерства і взаємодопомоги.* З метою підвищення якості навчальних та дослідницьких результатів учасники освітнього процесу орієнтуються на партнерську взаємодію, колективну працю, паритетну та освітню діяльність.

- *Принцип взаємоповаги.* Повага в університетському середовищі повинна бути взаємна і вимагає виявлення її як до себе, так і до інших, незалежно від віку, статі, статусу. Обов'язковим є уникнення ситуацій залякування, погроз, принижень та зневажання честі учасників освітнього процесу, буллінгу, фізичного та психічного насильства, нецензурної мови, проявів будь-якої дискримінації. Варто поважати й цінувати різноманітні, а іноді й протилежні, думки та ідеї. Особа, яка навчається, розглядається як незалежна особистість і партнер, а не тільки як об'єкт педагогічної діяльності.

- *Принцип академічної доброчесності.* У своїй навчальній та викладацькій діяльності, у наукових дослідженнях, практичній роботі тощо учасники освітнього процесу зобов'язані діяти порядно, доброчесно.

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Порушення принципу академічної доброчесності не лише завдає шкоди репутації університету, а й зменшує цінність освітніх та наукових ступенів, що здобуваються в університеті.

- *Принцип прозорості.* З метою уникнення зловживань посадовим становищем виборними чи призначеними представниками університетської громади необхідно, щоб усі процедури, які стосуються освітньої, науково-дослідницької, господарської та фінансової діяльності, були прозорими і нескладними, а на вимогу учасників освітнього процесу їм надавалась будь-яка інформація щодо діяльності університету, окрім тієї, доступ до якої обмежено законодавством України.

- *Принцип безпеки та добробуту.* Учасники освітнього процесу повинні піклуватися про безпеку та добробут членів спільноти. Будь-яка діяльність учасників освітнього процесу не повинна створювати загрози життю, завдавати шкоди здоров'ю та майну будь-кого загалом та учасників освітнього процесу зокрема.

- *Принцип особистого прикладу.* Утвердження академічної доброчесності, гуманістичних цінностей, ідеалу у міжособистісних відносинах можливе тільки за умови власного особистого прикладу. Особистий приклад - найкращий метод виховання та вдосконалення системи суспільних відносин. Викладачі, дослідники і студенти, які виявляють прагнення до академічної доброчесності, не лише стають зразками для наслідування, але й підвищують стандарти освітньої та наукової діяльності в цілому.

- *Принцип толерантності.* Учасники освітнього процесу повинні поблажливо, чемно, доброзичливо та терпимо ставитися до думок один одного, поглядів, переконань, тощо.

- *Принцип сміливості.* Досвід активних кроків щодо імплементації цінностей та ідей академічної доброчесності засвідчує, що переведення їх зі слів у дії вимагає самовіддачі, рішучості і сміливості, готовності вистояти супроти тиску тих, хто не радо зустрічає ці прогресивні зміни в системі освіти. Сміливість - це не відсутність страху, а здатність діяти згідно своїх переконань, незважаючи на страх.

- *Принцип академічної свободи.* Учасники освітнього процесу вільні у виборі об'єктів та методів досліджень, можуть висловлювати і поширювати будь-які ідеї та погляди, критикувати ідеї, погляди та діяльність інших. Обмеженням академічної свободи є чинне законодавство та професійна етика.

- *Принцип шанобливості.* Учасники освітнього процесу зобов'язані шанувати історію Університету та осіб, які зробили значний внесок у його розвиток.

2.3. Дотримання вищезазначених принципів має бути справою честі всіх без винятку учасників освітнього процесу.

3. НОРМИ ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

3.1. Гідним та доброчесним для студентів і працівників Університету є:

- дотримуватись вимог Законодавства України, Загальної Декларації прав людини та внутрішніх нормативних документів Університету, не чинити правопорушень і не заохочувати їхнє скоєння іншими особами;

- дотримуватись загальноприйнятих морально-етичних норм, принципів та правил поведінки;

- дотримуватись принципів та правил академічної доброчесності, що, зокрема, передбачає:

1) посилання педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками і здобувачами освіти на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

2) дотримання педагогічними, науково-педагогічними та науковими

працівниками і здобувачами освіти норм законодавства про авторське право і суміжні права;

3) надання педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками і здобувачами освіти достовірної інформації про методики та результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу), навчальну (наукову, творчу) або лікувальну діяльність;

4) контроль педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;

5) об'єктивне оцінювання педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками результатів навчання;

6) самостійне виконання здобувачами освіти навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

7) сумлінне та самостійне (крім випадків, які санкціоновано передбачають групову роботу) виконання навчальних та дослідницьких завдань;

8) повага до права інтелектуальної власності, наукових та навчальних здобутків інших;

9) використання у своїй науковій та навчальній діяльності тільки надійних та достовірних джерел інформації, з обов'язковим посиланням на них;

10) в разі виникнення складнощів, при виконанні навчальних чи дослідницьких завдань, звертатися за санкціонованою допомогою до колег, викладачів та наукових керівників;

11) вказувати колегам щодо неприпустимості порушення академічної доброчесності.

- під час навчання з використанням дистанційних технологій:

а) складати всі проміжні та фінальні тести та завдання самостійно без

будь-якої допомоги сторонніх осіб;

б) надавати для оцінювання лише результати власної роботи;

в) не надавати свій обліковий запис в користування іншим людям;

ґ) не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити результати чи погіршити (покращити) результати інших здобувачів вищої освіти;

д) не публікувати на форумах курсів питання та відповіді на них, що використовуються в межах курсу для оцінювання знань студентів;

- відповідально ставитися до своїх обов'язків, вчасно та добросовісно виконувати необхідні навчальні, дослідницькі завдання та роботу;

- своєю діяльністю сприяти збереженню та примноженню славних традицій Університету;

- вшановувати та вивчати минуле, сучасне і перспективи Університету, творчі здобутки його визначних вчених, педагогів, випускників, які вписали яскраві сторінки у літопис вітчизняної та світової освіти і науки;

- сприяти розвитку позитивної репутації Університету;

- сприяти попередженню й викоріненню різних видів порушень під час навчально-виховної та науково-інноваційної діяльності;

- поважати честь, гідність та особисту недоторканість особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову приналежність, релігійні та політичні переконання;

- сприяти створенню та розвиткові партнерських відносин між викладачами та студентами Університету;

- вести здоровий та активний спосіб життя, дотримуватись правил особистої гігієни, бути охайним і акуратним;

- підтримувати чистоту і порядок на території Університету, дбайливо ставитись до майна та ресурсів Університету;

- підвищувати престиж Університету шляхом власних досягнень у навчанні, науці, спорті, студентської художньої творчості тощо.

- Запобігати випадкам використання службового становища в особистих

цілях, виникненню у своїй діяльності конфлікту інтересів, під яким слід розуміти суперечність між особистими інтересами учасників освітнього процесу та його службовими або навчальними обов'язками, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень;

- піклуватися про чистоту власної усної та писемної мови та ділового мовлення між колегами, викладачами та студентами.

3.2. Неприйнятним для учасників освітнього процесу є:

- порушення норм моралі, принципів та правил етичної поведінки, зокрема негідне поводження у громадських місцях та вживання ненормативної лексики;

- розповсюдження неправдивої та компрометуючої інформації про інших учасників освітнього процесу;

- поширення негативних чуток про Університет, працівників і студентів;

- отримання або пропонування винагород за несправедливе отримання будь-яких переваг у навчальній, дослідницькій чи трудовій діяльності (хабарництво);

- запізнення або пропуски навчальних занять чи роботи без поважної на то причини;

- навмисне нанесення шкоди роботі інших студентів, викладачів або співробітників;

- моральна чи фізична агресія проти інших, сексуальні зазіхання чи домагання;

- участь в азартних іграх на робочому місці;

- участь у будь-якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю; підробка та використання підроблених документів, що мають відношення до навчання чи посадового становища в Університеті;

- видавання результатів чужої праці за свої під час здійснення навчальної, наукової та трудової діяльності;

- використання службових і родинних зв'язків з метою отримання

нечесної переваги у навчальній, науковій та трудовій діяльності;

- завдавання шкоди моральному чи фізичному здоров'ю, матеріальним цінностям колег;

- завдавання шкоди матеріальним цінностям, а також матеріально-технічній базі Університету;

- здійснення або заохочення будь-яких спроб, спрямованих на те, щоб за допомогою нечесних і негідних методів отримати певну перевагу, вплинути на зміну отриманої академічної оцінки тощо;

- порушення академічної доброчесності.

4. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Всі учасники освітнього процесу зобов'язані познайомитися з текстом Кодексу честі Університету. Незнання або нерозуміння норм цього Кодексу саме по собі не є виправданням неетичної поведінки.

4.2. Факт ознайомлення усіх категорій здобувачів вищої освіти та співробітників університету з Кодексом та їх зобов'язання щодо дотримання Кодексу фіксується підписанням вказаними категоріями Декларації про дотримання принципів академічної доброчесності (Додаток 1 - для здобувачів вищої освіти, Додаток 2 - співробітників університету, які є невід'ємними частинами цього Кодексу). Особи, які набули статусу здобувача вищої освіти в Університеті (зараховані на перший курс, переведені, поновлені з інших закладів вищої освіти тощо) протягом місяця після набуття такого статусу беруть на себе зобов'язання щодо дотримання академічної доброчесності власноруч підписуючи Згоду з Кодексом честі Університету (див. Додаток). Текст Згоди підписується здобувачем вищої освіти і зберігається в його особовій справі. Підписанням Згоди здобувач вищої освіти підтверджує, що він ознайомлений з цим Кодексом.

4.3. Порушення норм цього Кодексу учасниками освітнього процесу може передбачати накладання санкцій, аж до відрахування або звільнення з Університету.

4.4. Зміни та доповнення до Кодексу вносяться за поданням вченої ради Університету, Студентського Парламенту Університету, Первинної профспілкової організації співробітників Університету, фахово-етичної комісії Університету. Зміни та доповнення до Кодексу честі приймаються за рішенням вченої ради Університету.

Додаток 1

ДЕКЛАРАЦІЯ
про дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти у Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка

Я,_____;
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

_____
(статус - студент, аспірант, докторант; для студента - інститут (факультет) за приналежністю групи, для аспіранта, докторанта - кафедра, де він закріплений)

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй освітньо-науковій діяльності буду дотримуватись зазначених в «Кодексі честі Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка» основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

ЗОБОВЯЗУЮСЬ:

- дотримуватись норм чинного законодавства в сфері освіти і науки та інтелектуальної власності;
- дотримуватись корпоративної культури та проявляти повагу до педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників;
- обов'язково застосовувати коректні посилання на джерела інформації у разі використання запозичених ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- здійснювати самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання, в тому числі таких, що виконуються дистанційно;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;
- перешкоджати проявам академічної недоброчесності з боку інших здобувачів вищої освіти, а також співробітників університету;
- негайно повідомляти про випадки порушення академічної доброчесності відповідним посадовим особам університету.

ОЗНАЙОМЛЕНИЙ з політикою університету щодо поваги моїх авторських прав, неприпустимості академічного плагіату в моїх навчальних і кваліфікаційних роботах та надаю свою згоду на:

- безпосередню перевірку моїх робіт на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою спеціалізованих програмних продуктів;
- обробку, збереження та розміщення у відкритому доступі в репозитарії ХНТУСГ моїх робіт;
- використання моїх робіт для перевірки на ознаки наявності академічного плагіату в інших роботах виключно з метою виявлення можливих ознак академічного плагіату.

УСВІДОМЛЮЮ, що повинен буду нести академічну відповідальність і до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин відповідно до Кодексу честі, нормативної бази університету та чинного законодавства України.

_____ (дата)

_____ (підпис)

Додаток 2

ДЕКЛАРАЦІЯ
про дотримання академічної доброчесності співробітником Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

Я,_____;
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

_____
(посада та назва структурного підрозділу)

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй освітньо-науковій діяльності буду дотримуватись зазначених в «Кодексі честі Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка» основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

ЗОБОВЯЗУЮСЬ:

- дотримуватись норм чинного законодавства в сфері освіти і науки та інтелектуальної власності;
- надавати достовірну інформацію про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- обов'язково застосовувати коректні посилання на джерела інформації у разі використання запозичених ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- контролювати дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- перешкоджати проявам академічної недоброчесності з боку здобувачів вищої освіти, а також співробітників університету;
- негайно повідомляти про випадки порушення академічної доброчесності відповідним посадовим особам університету;
- об'єктивно та неупереджено оцінювати результати навчання здобувачів вищої освіти;
- протидіяти конформізму, захищати свободу наукової думки, засуджувати цензуру щодо наукової творчості.

УСВІДОМЛЮЮ, що повинен буду нести академічну відповідальність і до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин відповідно до Кодексу честі, нормативної бази університету та чинного законодавства України.

_____ _____
(дата) (підпис)